

економічної політики. Однозначно, необхідною умовою переходу до режиму інфляційного таргетування в Україні є законодавче закріплення обов'язковості тісної співпраці між урядом та Національним банком України з питань досягнення цінової стабільності, довіри населення до дій центрального банку, відмова від фіксованого валютного курсу тощо.

Висновки. Процес інтеграції України в ЄС пов'язаний із забезпеченням її економічного розвитку, виходу на рівноцінність основних макроекономічних показників щодо рівня інфляції, доходів і зайнятості. Досягнення цієї мети можливе через відновлення основного капіталу та достатність фінансових ресурсів для їх функціонування в розширеному масштабі. Забезпечення рівня функціонування фінансово-кредитної системи, що відповідає стандартам ЄС, можливе лише за умови розробки і реалізації обґрунтованих стратегій розвитку окремих сегментів вітчизняного фінансового ринку, проведення дієвої та виваженої грошово-кредитної, валютної, бюджетної, боргової та інвестиційної політик у руслі єдиної економічної політики, здійснення конкретних заходів із покращення грошового обігу, валютного ринку, бюджетної системи, державних запозичень, поліпшення інвестиційного клімату в Україні.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що Україна є відкритою державою для інтеграції в європейський економічний простір та для імпрегнації досвіду ЄЦБ в реалізації грошово-кредитної політики та удосконаленні монетарного механізму.

Література

1. Адамик Б.П. Національний банк і грошово-кредитна політика: Навч. посібник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 278 с.
2. Бюлетень Національного Банку України // www.bank.gov.ua.
3. Власик В. Фінансові аспекти інтеграційних процесів // Фінанси України.– 2003.– №7. – с. 15–17.
4. Гайдуцький А. Євровалютна інтеграція та інвестиційні процеси // Актуальні проблеми економіки.– 2003.– №2. – С. 97–102.
5. Гайдуцький П., Подолева О. Структура і механізм функціонування і регулювання ринку. – К.: УСГФ, 1992. – 142 с.
6. Гальчинський А. Теорія грошей: Навч.-метод. посібник. – К.: Основи, 1998. – 413 с.
7. Давтян М.А. Формирование денежно-кредитной системы ЕС и перспективы развития интеграционных связей с Россией // Вестник Финансовой академии.– 2006.– №2. – С. 3–8.
8. Дзюблюк О. Грошова система України: глобалізаційні фактори впливу // Вісник Національного банку України.– 2007.– №7. – С. 14–22.

Дюбо Д.

Науковий керівник – Коробський Р.В.

ПРО ОКРЕМІ АСПЕКТИ ІНВЕСТУВАННЯ В ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Постановка проблеми. На індустріальній стадії розвитку інвестиції виконують насамперед реноваційну (відтворювальну) функцію, за їх допомогою здійснюється здебільшого заміна зношених виробничих і невиробничих основних фондів, інколи – розширення виробничої бази. На постіндустріальній стадії розвитку інвестиції мають нести не лише матеріально-речове, а й інтелектуальне (інноваційне) «навантаження», тобто всі інвестиції мають бути інноваційно орієнтованими. Тому дослідження проблем поєднання інвестицій та інновацій становить науковий інтерес.

Аналіз останніх досліджень й публікацій, виділення невирішених проблем.

Над актуальними питаннями інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності плідно працюють В. Геєць, В. Осецький, А.Сухоруков [3], Л. Федулова [4], Л. Шинкарук та інші науковці. Проте мають бути визначені перспективи інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності з урахуванням глобальних викликів розвитку.

Мета дослідження – викласти результати узагальнень і досліджень щодотеоретичних, методологічних і науково-практичних аспектів інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності.

Основні результати дослідження. У попередніх працях [1;2] автором обґрунтовано, що інвестиційна діяльність корпоративних структур за ознакою впливу на відтворювальні результати може мати одну з трьох форм: просте відтворення, розширене відтворення та інноваційна діяльність. При простому відтворенні корпоративні інвестиції здійснюються, як правило, задля підтримання діючих виробничих потужностей. Це витрати на капітальний ремонт, закупівлю запасних частин, придбання матеріальних ресурсів. Теоретично, ця форма інвестування має забезпечуватися переважно за рахунок амортизацій-них відрахувань. При розширеному відтворенні відбувається створення нових і розширення діючих виробництв. Ця діяльність може забезпечуватися за рахунок усіх джерел інвестування. Інноваційна діяльність – це сукупність практичних дій щодо створення та впровадження всіх типів інновацій.

Інноваційна діяльність може бути спрямована також на створення принципово нових виробництв, технологій, зразків нової техніки, впровадження у виробництво найновіших (передових) досягнень науки і техніки [5]. На думку провідних західних і вітчизняних учених, за своєю економічною сутністю інновації є самостійним чинником виробництва, а тому їх не можна віднести до розширеного відтворення. Інноваційна форма інвестицій – це така форма, при якій вкладені (реалізовані) інвестиції матеріалізуються в інноваційні блага (інноваційні продукти, інноваційні послуги, інноваційні технології тощо). Прикладом прояву інноваційної форми інвестицій може бути здійснення інвестицій при реалізації інноваційного проекту. Все частіше в наукових публікаціях [3; 4] зустрічається поняття «інвестиційно-інноваційна діяльність». Аналіз вітчизняних наукових і навчально-методичних джерел дозволяє зробити висновок, що зазвичай під терміном «інвестиційно-інноваційна діяльність» дослідники розуміють еклектичне поєднання інвестиційної та інноваційної діяльності, в результаті якої вдається отримати прибуток або досягти соціального ефекту. Тобто при визначенні ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності беруться до уваги показники результативності (рентабельності, прибутковості, продуктивності тощо) інвестиційної та інноваційної діяльності певного об'єкта дослідження відповідно до поставлених завдань. Така точка зору заслуговує на увагу, оскільки у випадку правильного вибору показників дозволяє чітко структурувати тенденції інвестиційної та інноваційної діяльності у їхній взаємозалежності та взаємозв'язку. З іншого боку, при визначенні поняття «інвестиційно-інноваційна діяльність» слід виходити з того, що в сучасних економічних системах розвинутих країн основним чинником виробництва і розширеного відтворення є інновації. Коли йдеться про поняття інвестиційно-інноваційної діяльності, маються на увазі такі процеси інвестування розширеного відтворення, які мають інноваційні ознаки і призводять не лише до нарощування виробничого потенціалу, а й до посилення використання чинника знань у процесі створення нової вартості. З точки зору відтворювальної функції інвестиційний процес на корпоративному рівні має дві задачі: забезпечувати заміщення спрацьованих чинників виробництва й тим самим підтримувати стабільність надходження в господарський обіг насамперед відтворювальних ресурсів, а також створювати нові можливості росту й збільшення реального багатства. З точки зору інноваційної функції завдання інші: підтримка життєздатності системи вироблення такомерціалізації нововведень, а також «посилення» у кінцевому продукті ефекту присутності знань як чинника виробництва. Термін «інвестиційно-інноваційна діяльність», щоправда, викликає чимало нарікань науковців, оскільки допускає «суміш» різних понять, які принципово різними, адже і інвестиції, і інновації є самостійними та самодостатніми чинниками виробництва. У випадку, коли йдеться про інвестування інновацій більш правомірно вести мову не про інвестиційно-інноваційну діяльність, а про інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності або про залучення інвестиційних джерел реалізації інноваційного процесу. Проте проблеми ефективного поєднання інвестицій та інновацій все частіше стають предметом дослідження українських дослідників. Зазначена проблематика є предметом та об'єктом розвідок цілої низки фундаментальних праць. Це і не дивно, адже наука та інновації в XXI ст. значною мірою визначають процес економічного розвитку країни. Створення та успішне застосування різноманітних нововведень дозволяє істотно змінити обсяги таякості виробництва і споживання, різко підвищити продуктив-

ність праці, знизити сукупні витрати на виробництво, випускати конкурентоспроможну продукцію. Перехід на інноваційну модель розвитку економіки не може здійснюватися винятково через ринкові інструменти. З ними повинні органічно поєднуватися адміністративні методи і механізми [3]. Стимулювання науково-технологічного розвитку, реалізації завдань структурно-інноваційної перебудови економіки стало одним із визначальних завдань інноваційної політики урядів розвинутих країн. Отже, всі інвестиції на стадії постіндустріального розвитку мають бути інноваційно орієнтованими. Це дозволяє запропонувати теоретичну концепцію про інноваційну функцію інвестицій, яка передбачає інноваційне оновлення основних фондів і технологічних процесів шляхом вкладення капітальних інвестицій у нові або значно удосконалені обладнання, устаткування, виробничі комплекси, а також придбання прогресивних технологій, патентів, ліцензій тощо. На жаль, в Україні не було створене надійне підґрунтя забезпечення не лише розширеного, але й простого відтворення (ця теза підтверджується даними статистики про тенденції інвестиційної діяльності у 2009 р.). Однією з головних складових економічної стабілізації і наступного зростання протягом 2000–2008 рр. була досить успішна зовнішньоторговельна діяльність. Циклічне пожвавлення світової економічної активності, яке супроводжувало підвищувальну фазу великого циклу наприкінці минулого століття, позначилося позитивним чином на фізичних обсягах випуску і реалізації. В нашій країні цей вплив здійснювався насамперед через активізацію експортних процесів. Розширення вітчизняної експортної діяльності, зумовлене загальним економічним піднесенням у світі і збільшенням місткості світових товарних ринків, деякою мірою слугувало каталізатором макроекономічної стабілізації і економічного зростання. Проте, як показали останні події, опора лише на зовнішні чинники економічного зростання не створює належних передумов для інноваційної моделі економічного розвитку, тим більше, що основу вітчизняного експорту становлять переважно сировина і продукти її первинної переробки. Слід мати на увазі, що стратегія пріоритетного розвитку сировинних галузей, які на сьогодні є провідними у структурі виробництва ВВП, не здатна кардинально вирішити задачу економічного підйому. Сировинні галузі – це основа індустріальної економіки України, але видобуток і продаж сировини неможуть бути головною рушійною силою розвитку країни. Однією з головних причин недостатнього впливу корпоративного сектору на інноваційно-інвестиційний розвиток економіки України слід визнати невідповідність корпоративної структури, яка формується в Україні, головним вимогам інноваційного розвитку. Сукупність довготермінових чинників сталого економічного розвитку України потребує конкретизації і виділення з їх числа тих, які відображають специфіку ефективного поєднання інвестицій та інновацій. Велика кількість галузей, які ще донедавна вважалися найпрогресивнішими і які наша держава планує потужно розвивати (зокрема, напівпровідникова мікроелектроніка і виробництво ЕОМ, авіаційна та атомна промисловість, виробництво ракет-носіїв, надточного обладнання тощо), не відносяться до шостого технологічного укладу і, відповідно, не зможе забезпечити високу конкурентоспроможність на світовому ринку у довгостроковій перспективі.

Висновки. Основним джерелом інноваційного наповнення відтворювальних процесів має стати корпоративний сектор (в тому числі промислові підприємства). У цьому контексті сформульовані головні завдання інвестиційної політики – нарощування інвестиційних ресурсів, покращання їхньої структури, орієнтація інвестицій на реалізацію інноваційних проектів. Інструментами реалізації цих завдань є: інтенсивне оновлення основних фондів шляхом удосконалення амортизаційної політики та за рахунок прибутку підприємств; всебічний розвиток системи лізингу машин та обладнання; зменшення витратного навантаження на економіку з боку незадіяних виробництв, виведення з експлуатації фізично зношених основних фондів; узгодження грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики із завданнями інвестиційної стратегії; залучення довгострокових іноземних інвестицій. У подальшому мають бути розроблені науково-практичні і прикладні аспекти стимулювання діяльності корпоративних структур щодо інноваційного наповнення інвестицій, в тому числі вироблені методичні підходи до визначення об'єктів державної підтримки.

Література

1. Захарін С.В. Ефективне поєднання інвестицій та інновацій в умовах перехідної економіки// Проблеми науки.– 2007.– №3. – С. 2–9.
2. Захарін С.В. Стимулювання інвестиційної та інноваційної сфер діяльності корпоративних структур // Проблеми науки.– 2007.– №6. – С. 23–28.
3. Інвестування української економіки: Монографія / За ред. А.І. Сухорукова. – К.: Національний інститут проблем міжнародної безпеки, 2005. – 440 с.
4. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. д-ра екон. наук Л.І. Федулової. – К.: Основа, 2005. – 552 с.
5. Конкурентоспроможність національної економіки / За ред. д-ра екон. наук Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2005. – 582 с.

УДК 502:658.11

Іщенко Д.В.

Науковий керівник – Лисенко С.М.

МОНІТОРИНГ ШЛЯХІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОЇ УТИЛІЗАЦІЇ ТВЕРДИХ ВІДХОДІВ НА ВУГІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ДОНБАСУ

Ми живемо у час науково-технічних перетворень. Створення нових технологій, речовин та матеріалів – все це відбувається завдяки науково-технічному прогресу. У світі зареєстровано більш ніж 9 млн. видів штучно отриманих хімічних речовин. Близько 300 тисяч видів їх надходить у продаж. Величезні масштаби отримав штучний синтез органічних речовин: у 1950 році світова промисловість виробляла їх 7 млн. тонн, а у 1985 році - вже 250 млн. тонн. Асортимент штучних органічних речовин перевищує 2 млн. назв. Багато з них токсичні для живих організмів, але гранично допустимі концентрації (ГДК) розроблені тільки для 4,5 тис. з них, ГДК для речовин, що токсичні для рослин та тварин, не розробляються взагалі.[5] Для більшості забруднюючих речовин відсутні методи реєстрації їхньої наявності в природному середовищі. Широкомасштабне споживання ресурсів та матеріалів веде до зростання кількості відходів. У середньому в промисловості тільки 1 — 1,5% споживаних ресурсів включається в кінцевий корисний продукт. Решта — це відходи, що забруднюють природне середовище. Загальний їхній об'єм в світі оцінюється в 600 млн. тонн на рік. Прискорений розвиток цивілізації привів до деградації екосистем. Стало зрозуміло, що земна біосфера й екосистеми різних рівнів мають обмежені можливості до самовідновлювання в умовах постійного впливу людської діяльності. Нерегульоване зростання продуктивних сил, в тому числі населення Землі, призводить до збільшення матеріальних потреб. Це, в свою чергу, збільшує навантаження негативного антропогенного впливу на природу: забруднюються внутрішні водойми, моря та площі лісів, вичерпуються мінерально-сировинні та біологічні ресурси. Протягом ХХ століття екологічна ситуація погіршилась настільки, що екологія отримала домінуючий статус в системі суспільних цінностей. Виникла об'єктивна необхідність взаємоузгодження виробничої діяльності будь-якої країни в світі з вимогами ресурсно-екологічної безпеки її існування, а також врахування потреб майбутніх поколінь у життєвих ресурсах. Тому сучасні підприємства не можуть обійтись без відображення екологічної політики у своїх стратегічних планах. Через це екологічна політика підприємств є актуальною проблемою не тільки окремих регіонів та країн, а і людства в цілому. Екологічна політика кожного окремого підприємства формує реальний стан речей в країні.

Питанням екологічної політики займалися такі вчені як Васюкова Г.Т.[2], Семенов В.Ф.[5]. Ними були розглянуті загальні принципи екологічної політики в країні та у світі в цілому. Але не була розглянута проблема екологічної політики підприємств окремих регіонів. Тому метою роботи є моніторинг екологічного стану в Донецькому регіоні та дослідження досвіду розв'язання про-